

FAKTA

Alle på mindstesats skal bidrage med ny arbejdspligt

Oktober 2023

Med *Aftale om en ny arbejdspligt med klare krav til borgere i kontanthjælpssystemet, som ikke opfylder optjeningsreglerne* bliver alle på den nye mindstesats omfattet af en ny arbejdspligt. Som udgangspunkt er kravet, at man skal bidrage på fuld tid i eksempelvis nyttejob, virksomhedspraktik eller småjob. Hvis en borger ikke bidrager i de timer, som vedkommende er forpligtet til, bliver borgeren sat ned i ydelse.

Det forventes, at omkring 22.000 personer vil blive omfattet af arbejdspligten. Fra 1. januar 2025 indføres arbejdspligten for nuværende SHO-modtagere. Fra 1. juli 2025 indføres arbejdspligten for de omkring 10.000 personer, som med *Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp* rykkes ned fra en højere kontanthjælpsydelse til den lavere mindstesats som følge af, at kravet om minimum 2½ fuldtidsbeskæftigelse inden for 10 år (beskæftigelseskravet) bliver fremrykket. Arbejdspligten skal være fuldt indfaset for hele målgruppen, dvs. de omkring 22.000 personer, pr. 1. januar 2026.

Borgerens samlede indsats og timetal i arbejdspligten skal afspejle borgerens arbejdsevne. Det forventes, at nytteindsats vil udgøre en betydelig del af arbejdspligten.

Indhold i ny arbejdspligt

Nytteindsats kan for fx være:

- Ekstra rengøring af depotrum, skyllerum mv.
- Sortering af uniformer før vask
- Beskæring af træer og buske langs veje og cykelstier
- Opsamling af affald i naturområder
- Tømme kælderrum på skoler
- Ekstra renhold og reparation af offentlige arealer

Øvrige indsatser i arbejdspligten:

- Virksomhedspraktik
- Lønnede timer i småjobs
- Job med løntilskud
- Vejledning og opkvalificering med skærpet beskæftigelsesfokus
- Forberedelsestid og jobsøgning
- Danskundervisning
- Transport mellem aktiviteter

Kommuner, regioner og stat skal løfte opgaven med at etablere nytteindsatspladser. Den øgede brug af nytteindsats vil være en stor administrativ opgave for kommunerne. Aftalepartierne forelægges en status efter 18 måneder, ligesom regeringen har forpligtet sig til at følge op på, at borgere på mindstesats også i praksis kommer

til at bidrage for deres ydelse. Det vil være et særskilt fokus i den kommende evaluering af arbejdspligten.

Hvad angår nytteindsats, skal der være tale om opgaver hos offentlige myndigheder, som ellers ikke vil blive udført. Opgaverne skal også ligge ud over serviceniveauet og det normerede niveau for opgaveløsningen i den enkelte kommune. Nytteindsatsen må ikke fortrænge ordinær arbejdskraft, være konkurrenceforvridende eller udgøre ulovlig statsstøtte. Det betyder, at nytteindsats for eksempel ikke kan bestå af pleje- og omsorgsopgaver, som løses af ordinært ansatte.

Virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud og lønnede timer i småjobs tæller også med i arbejdspligten. Derudover kan fx danskundervisning, forberedelsestid, jobsøgning og transport mellem aktiviteter tælle med i arbejdspligten. Tilbud om vejledning og opkvalificering kan ligeledes tælle med, men begrænses i forhold til i dag, så det bliver et krav, at tilbuddet skal have et klart og tydeligt beskæftigelsesrettet fokus.

Når borgeren opfylder kravet om ophold i riget i 9 ud af 10 år (*opholdskravet*) og et krav om 2½ års fuldtidsbeskæftigelse inden for 10 år (*beskæftigelseskravet*), overgår borgeren fra mindstesats til grundsats eller forhøjet sats i kontanthjælpssystemet. Det betyder, at borgeren ikke længere vil være omfattet af arbejdspligten. Endvidere er en borger ikke længere omfattet af arbejdspligten, hvis vedkommende bliver selvforsørgende eller overgår til andre ordninger som fx SU, førtidspension, voksenlærlingeforløb eller integrationsgrunduddannelsen (igu).